

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΤΥΠ704	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	2
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα επισκοπεί το θεωρητικό λόγο περί τεχνών από την περίοδο της Αναγέννησης (14^{ος} αιώνας) μέχρι και τις αρχές του 20ού αιώνα. Ταυτόχρονα γίνεται μια προσέγγιση επιλεγμένων θεωρητικών εννοιών με βάση τη σύγχρονη θεωρία. Έμφαση δίδεται στην αποσαφήνιση των όρων θεωρία, θεωρία της τέχνης, τεχνοκριτική, φιλοσοφία της τέχνης και ιστορία της τέχνης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζουν τα σημαντικότερα θεωρητικά κείμενα της περιόδου και τους βασικούς προβληματισμούς που έθεσαν σε σχέση με την τέχνη
- Να αντιλαμβάνονται το θεμελιώδη ρόλο της θεωρίας της τέχνης στη διαμόρφωση της τέχνης και του οπτικού πολιτισμού της εποχής
- Να εκτιμούν την ιστορικότητα της θεωρίας της τέχνης και τις γόνιμες συζεύξεις με τα πεδία της τεχνοκριτικής, της φιλοσοφίας της τέχνης και της ιστορίας της τέχνης
- Να αναγνωρίζουν το ρόλο των θεσμών, της πατρωνίας και της αγοράς τέχνης στη διαμόρφωση της θεωρίας της τέχνης
- Να εξοικειωθούν με τις απαιτήσεις, τους στόχους, και τα οφέλη της παραγωγής θεωρητικού λόγου γύρω από την τέχνη

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αυτόνομη εργασία

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στη θεωρία της τέχνης: αποσαφήνιση και ανάλυση των όρων ‘θεωρία’, ‘θεωρία της τέχνης’, ‘τεχνοκριτική’, ‘ιστορία της τέχνης’ και ‘φιλοσοφία της τέχνης’. Γενική επισκόπηση της ιστοριογραφίας της θεωρίας της τέχνης
- Η συζήτηση γύρω από την τέχνη στην ιστοριογραφία της αρχαιότητας. Οι έννοιες της μίμησης και του ωραίου στον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη. Η έκφραση στον Λουκιανό και τον Φιλόστρατο
- Η γραμματεία γύρω από τις τέχνες στην αρχαία Ρώμη. Βιτρούβιος, Πλίνιος ο Πρεσβύτερος, Κοϊντιλιανός και Κικέρωνας
- Η γραμματεία γύρω από τις τέχνες στο Μεσαίωνα. Αυγουστίνος, Συζέρ, Βερνάνδος του Clairvaux, Θωμάς Ακινάτης
- Αναγεννησιακές θεωρίες της τέχνης, ανθρωπισμός και ο αναβαθμισμένος ρόλος του καλλιτέχνη: Cennino Cennini, Leon Battista Alberti, Lorenzo Ghiberti, Leonardo da Vinci
- Giorgio Vasari και οι Βίοι των Καλλιτεχνών. Οι απαντήσεις από τους Pietro Aretino και Lodovico Dolce
- Θεωρία της τέχνης και Ακαδημία το 17^ο και 18^ο αιώνα. Ο μύθος του απόλυτου καλλιτέχνη και οι κοινωνικές του προεκτάσεις
- Το θεωρητικό έργο των Roger De Piles, André Félibien και Baltasar Gracian
- Θεωρία της τέχνης και οι εξελίξεις στην ιστορία της τέχνης και της αισθητικής το 18^ο αιώνα: οι περιπτώσεις των Johann Joackim Winckelmann και Gotthold Lessing
- Η θεωρητική διαμάχη γύρω από τον παραλληλισμό των τεχνών από την Αναγέννηση έως το 18^ο αιώνα. Η συζήτηση γύρω από τη σχέση μεταξύ διαφορετικών εικαστικών μορφών και μεταξύ εικόνας και λόγου μέσα από τη σύγχρονη θεωρία

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην	ΧΡΗΣΗ Τ.Π.Ε. ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΧΡΗΣΗ Τ.Π.Ε. ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές																					
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>6</td></tr> <tr> <td>Ελεγχόμενη αναζήτηση ηλεκτρονικών πηγών</td><td>5</td></tr> <tr> <td></td><td></td></tr> <tr> <td></td><td></td></tr> <tr> <td></td><td></td></tr> <tr> <td></td><td></td></tr> <tr> <td></td><td></td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>50</td></tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	6	Ελεγχόμενη αναζήτηση ηλεκτρονικών πηγών	5											Σύνολο Μαθήματος	50
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																				
Διαλέξεις	39																				
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	6																				
Ελεγχόμενη αναζήτηση ηλεκτρονικών πηγών	5																				
Σύνολο Μαθήματος	50																				
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Οι φοιτητές ενημερώνονται από το διδάσκοντα κατά τη διάρκεια των παραδόσεων σχετικά με τη μορφή της τελικής εξέτασης και τα κριτήρια βαθμολόγησης. Πληροφορίες σχετικά με την ύλη του μαθήματος και τη βιβλιογραφία έχουν αναρτηθεί και στο e-course. Η βαθμολόγηση βασίζεται σε A. προφορική εξέταση που περιλαμβάνει ερωτήσεις που διερευνούν το βαθμό κατανόησης και αφομοίωσης της διδαχθείσας ύλης (συμπερασματική, (50%). B. παράδοση γραπτής εργασίας την ημέρα της προφορικής εξέτασης μετά από καθοδήγηση κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (διαμορφωτική, 50%). Για να λάβουν προβιβάσιμο βαθμό οι φοιτητές πρέπει A. να απαντήσουν επαρκώς στα ερωτήματα αξιοποιώντας με τρόπο κριτικό τις πληροφορίες που έχουν αποκομίσει από τις παραδόσεις και τη μελέτη της βιβλιογραφίας. B. να παραδώσουν μια ικανοποιητική γραπτή εργασία που κάνει χρήση των οδηγιών συγγραφής που τους έχουν δοθεί στην αρχή τους εξαμήνου (μορφοποίηση κειμένου, γραμματοσειρά, χρήση σημειώσεων ή αναφορών, παράθεση βιβλιογραφίας/παραπομπών)																				

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :
-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Εύδοξος

- Αλμπέρτι, Λεόν Μπαττίστα. *Περί ζωγραφικής* (Εισαγωγή, μετάφραση και σχόλια Μ. Λαμπράκη-Πλάκα). Αθήνα: Καστανιώτης, 1994.

- Panofsky, Erwin, *Μελέτες Εικονολογίας* (μετφ. Ανδρέας Παππάς), Αθήνα: Νεφέλη, 1991.

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

A. Πρωτογενείς πηγές

- Βαζάρι, Τζόρτζιο. *Οι Βίοι των πλέον εξαιρετων ζωγράφων, γλυπτών και αρχιτεκτόνων: Οι δύο αφιερώσεις και το προσήμιο* (μετάφραση Κ. Βαλάκα, Ν. Σκουτέλη, Ν. Χατζηνικολάου). Αθήνα: Πατάκης, 1997.
- Βαζάρι, Τζόρτζιο. *Καλλιτέχνες της Αναγέννησης* (επιλογή, εισαγωγή, μετάφραση και σχόλια Στέλιου Λυδάκη). Αθήνα: Εκδόσεις Κανάκη, 1995.
- Vasari, Giorgio. *The Lives of the Artists* (αγγλ. μετφ. και σχόλια: Julia Conaway Bondanella και Peter Bondanella), Οξφόρδη, Νέα Υόρκη: Oxford University Press, 1991.
- Vasari, Giorgio. *The Lives of the Painters, Sculptors, and Architects* (ed. by Gaunt W.), τ. 1-4. Λονδίνο και Νέα Υόρκη: Everyman's Library, 1970 (1927).
- Βίνκελμαν Ι.Ι. *Σκέψεις για τη μίμηση των ελληνικών έργων στη ζωγραφική και τη γλυπτική* (μτφ. Ν. Μ. Σκουτερόπουλου). Αθήνα: Ίνδικτος, 2001 (1755).
- Γκρασιάν, Μπαλτασάρ. *Ο Ήρωας* (μετάφραση Φ. Δρακονταειδής). Αθήνα: Εστία 2005.
- Λαμπράκη-Πλάκα, Μαρίνα. *Οι Πραγματείες περί Ζωγραφικής Αλμπέρτι και Λεονάρντο*. Ηράκλειο: Βικελαία Δημοτική Βιβλιοθήκη, 1988
- Λέσσιγγ, Λαοκόων ή περί των ορίων της ζωγραφικής και της ποιήσεως (μτφ. Α. Προβελέγγιου). Αθήνα: Κολλάρος 1902.
- Πλίνιος ο Πρεσβύτερος. *Περί της Αρχαίας Ελληνικής Ζωγραφικής* (35ο βιβλίο της «Φυσικής Ιστορίας») (μετφ., επιμ. Τ. Ρούσσου, Α. Λεβίδη). Αθήνα: Άγρα, 1994.
- Φλάβιος Φιλόστρατος. *Flavii Philostrati Opera*. C.L. Kayser (ed.). Λειψία: Teubner, 1964. Μετάφραση στα νέα ελληνικά από τις εκδόσεις Κάκτος (Αθήνα, 1995).

B. Δευτερογενείς πηγές

- Bal, Mieke. *Reading «Rembrandt»: Beyond the Word-Image Opposition*. Νέα Υόρκη: Cambridge University Press, 1991.
- Bal, Mieke. *Quoting Caravaggio: Contemporary Art, Preposterous History*. Σικάγο: The University of Chicago Press 2001
- Barasch, Mosche, *Theories of Art: From Plato to Winckelmann*, vol. 1. Νέα Υόρκη: Routledge, 2000.
- Barolsky, Paul. *Why Mona Lisa Smiles and Other Tales by Vasari*. University Park, Πενσυλβάνια: Penn State University Press, 1991.
- Baxandall, Michael. *Giotto and the Orators*. Οξφόρδη: Oxford University Press, 1971
- Baxandall, Michael. "Patterns of Intention". Στον τόμο Preziosi, Donald (ed.). *The Art of Art History: A Critical Anthology*. Οξφόρδη, Νέα Υόρκη: Oxford University Press, 1998, σ. 52-61.
- Beardsley, Monroe, *Ιστορία των Αισθητικών Θεωριών: Από την Κλασική Αρχαιότητα μέχρι σήμερα*, επιμ. Π. Χριστοδουλίδης, Αθήνα: Νεφέλη, 1989.
- Blunt, Anthony. *Artistic Theory in Italy 1450-1600*. Λονδίνο, Οξφόρδη, Νέα Υόρκη: Oxford University Press 1975.
- Berger, John. *Η Εικόνα και το Βλέμμα. Δοκίμια βασισμένα στην ομώνυμη τηλεοπτική σειρά του BBC με τον John Berger* (μετάφραση Ζαν Κονταράτου). Αθήνα: Οδυσσέας, 1986 (1972). Βλέπε https://www.youtube.com/watch?v=0pDE4VX_9Kk
- Carrier, David. *Principles of Art History Writing*. Πενσυλβάνια: The Pennsylvania State University Press, 1991.
- Carrier, David. *Writing About Visual Art*. Νέα Υόρκη: Allworth 2003.
- D'Alleva, Anne. *Methods & Theories of Art History*. Λονδίνο: Laurence King, 2005.

- Diebold, William. *Word and Image: An Introduction to Early Medieval Art*. Μπόλντερ και Οξφόρδη: Westview Press, 2000.
- Elkins, James. *Stories of Art*. Λονδίνο και Νέα Υόρκη: Routledge 2002.
- Elkins, James, Williams Robert (eds). *Renaissance Theory*. Νέα Υόρκη και Λονδίνο: Routledge, 2008.
- Fernie, Eric (ed.). *Art History and its Methods*. Λονδίνο: Phaidon, 1995.
- Harrison, Wood, Gaiger (eds.). *Art in Theory 1648-1815*. Οξφόρδη: Blackwell 2000.
- Harrison, Wood et al (eds.), *Art in Theory 1815-1900*, Oxford: Blackwell, 1998.
- Haskell Francis. *Taste and the Antique*. Νιου Χέιβεν και Λονδίνο: Yale University Press, 1982.
- Mitchell, W.J.T. "Word and Image". Στον τόμο Nelson, Robert S., Shiff, Richard (eds.). *Critical Terms for Art History*. Σικάγο: The University of Chicago Press, 1996, σ. 47-57.
- Μπούρκχαρτ, Γιάκομπ. *Ο Πολιτισμός της Αναγέννησης στην Ιταλία* (μετφ. Μ. Τοπάλη). Αθήνα: Νεφέλη, 1997 (1860).
- Murray, Chris. *Key Writers on Art: From Antiquity to the Nineteenth Century*. Λονδίνο και Νέα Υόρκη: Routledge, 2003.
- Παρισάκη, Θεόπη, *Φιλοσοφία και Τέχνη. Από την αντικειμενικότητα του ωραίου στην υποκειμενικότητα του γούστου*. Θεσσαλονίκη: Ζήτρος 2004.
- Podro, Michael, *The Critical Historians of Art*, New Haven and London: Yale University Press, 1981.
- Riegl Alois, *The Group Portraiture of Holland* (μετφρ. E.M. Kain, D. Britt), Los Angeles: Getty, 1999.
- Smith, Paul και Carolyn Wilde (eds). *A Companion to Art Theory*. Οξφόρδη: Blackwell Publishing, 2002, σ. 1-124.
- Soussloff, Catherine M.. *The Absolute Artist: the Historiography of a Concept*. Μιννεάπολη: University of Minnesota Press, 1997.
- Trimpi, Wesley. "The meaning of Horace's Ut Pictura Poesis". *Journal of the Warburg and Courtauld Institutes* 36 (1973): 1-34.
- Unglaub, Jonathan. *Poussin and the Poetics of Painting: Pictorial Narrative and the Legacy of Tasso*. Κέμπριτζ: Cambridge University Press, 2006.
- Warburg, Aby, "Images from the Region of the Pueblo Indians of North America", Στον τόμο Preziosi, Donald (ed.). *The art of art history: a critical anthology*, Oxford, New York: Oxford University Press, 1998, σ. 177-206.
- Williams, Robert. *Art Theory: An Historical Introduction*. Οξφόρδη: Blackwell Publishing, 2004.
- Wölfflin, Heinrich, *Βασικές έννοιες της Ιστορίας της Τέχνης* (μετφ. Φ. Κοκαβέσης), Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, 1992.